647510 **BA0SanCC5150** **Seat No :________**

B.A. Semester - 5 (*CBCS*) Examination
Oct/Nov. - 2022(Old Course)
SANSKRIT: P15 SANSKRUT BHASHA ANE SAHITYA (CORE/EC-15)

Time: 2:30 Hours **Marks: 70**

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે ફકરાનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)

Ques-1 (A) Translate any two of the following Passages. (08)

१. गुरूपदेशश्च नाम पुरुषाणामखिलमप्रक्षालनक्षममजलं स्नानम् । अनुपजातपलितादिवैरुप्यमजरं वृद्धत्वम् अनारोपितमेदोदोषं गुरुकरणम् असुवर्णविचरनमग्राम्यं कर्णाभरणम् । अतीतज्योतिरालोकः नोद्वेगकरः प्रजागरः । विशेषेण तु राज्ञाम् । विरला हि तेषामुपदेष्टारः । प्रतिशब्दक इव राजवचनमनुगच्छति जनो भयात् । उद्दामदर्पश्वथुपृथुस्थगितश्रवणविवराश्चोपदिश्यमानमपि ते न श्रुन्वन्ति । श्रुवन्तः अपि च गजनिमीलितेनावधीरयन्तः खेदयन्ति हितोपदेशदायिनो गुरून् । अहंकारदाहज्वरमूर्च्छान्धकारिता विह्वला हि राजप्रकृतिः । अलीकाभिमानोन्मादकारीणि धनानि राज्यविषविकारतन्द्राप्रदा राजलक्ष्मी ।

२. आलोकयतु तावत् कल्याणाभिनिवेशी लक्ष्मीमेव प्रथमम् । इयं हि सुभटखड्गमंडलोत्पलवनविभ्रमभ्रमरी लक्ष्मी क्षीरसागरात् पारिजातपल्लवेभ्यो रागम् इन्दुशकलादेकान्तवक्रताम् उच्चैःश्रवसश्चन्चलताम् कालकूटान्मोहनशक्तिम् मदिराया मदम् कौस्तुभमणेरतिनैंष्ठुर्यम् इत्येतानि सहवासपरिचयवशात् विरहविनोदचिह्नानि ग्रुहीत्वेवोद्गता । न ह्येवंविधमपरम् अपरिचितमिह जगति किंचिदस्ति यथेयमनार्या । लाब्धापि खलु दुःखेन परिपाल्यते ।

३. यथा यथा चेयं चपला दीप्यते तथा तथा दीपशिखेव कज्जलमलिनमेवकर्मं केवलमुद्वहति । तथाहि इयं संवर्धनवारिधारा तृष्णाविषवल्लीनाम् व्याधगीतिरिन्द्रियमृगाणाम् परामर्शधूमलेखा सच्चरितचित्राणाम् विभ्रमशय्या मोहदीर्घनिद्राणाम् निवासजीर्णवल्लभी धनमदपिशाचिकानाम् तिमिरोद्गतिः शास्त्रदृष्टिनाम् पुरः पताका सर्वाविनयानाम् । उत्पत्तिनिम्नगा क्रोधावेगग्राहाणाम् आपानभूमिर्विषयमधूनाम् संगीतशालाभ्रूविकारनाट्यानामा वासदरी दोषाशीविशाणाम् उत्सारणवेत्रलता सत्पुरुषव्यवहाराणाम् अकालप्रावृटगुणकलहंसकानाम् ।

४. अनर्थकायसान्तरितविषयोपभोगसुखमित्युपहसन्ति विद्वज्जनम् ज़रावैक्लव्यप्रलपितमिति पश्यन्ति वृद्धजनोपदेशम् आत्मप्रजापरिभव इत्यसूचयन्ति सचिवोपदेशाय कुप्यन्ति हितवादिने सर्वथा तमभिनन्दन्ति तमालपन्ति तं पार्श्वे कुर्वन्ति तं संवर्द्धयन्ति तेन सह सुखमवतिष्ठन्ति तस्मै ददाति तमाप्ततामासादयन्ति यः अहर्निशमनवरतमुपरचितां जलिरधिदैवतमिव विगतान्यकर्तव्यः स्तौति यो वा माहात्म्यमुद्भावयन्ति । किं वा तेषां साम्प्रतम् येषामतिनृशंसपतायोपदेशनिर्घृणं कौटिल्यशास्त्रं प्रमाणम् ।

પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)

Ques-1 (B) Explain with reference to context any two of the following. (06)

(१) अतिगहनं तमो यौवनप्रभवम् ।
(२) अमृतसहोदरापि कटुविपाका ।
(३) गंधर्वनगरलेखेव पश्यत एव नश्यति ।
(४) अयं च ते कालः प्रतापमारोपयितुम् ।

પ્રશ્ન-૨ बाणोच्छिटं जगत्सर्वम् વિધાન ચર્ચો. (૧૪)

Ques-2 Discuss the sentence of बाणोच्छिटं जगत्सर्वम् (14)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ શુકાનાસોપદેશમાં વર્ણિત વિષયોનું નિરૂપણ કરો.

Ques-2 Describe various themes delineated in शुकनासोपदेश

પ્રશ્ન-૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષય પર સંસ્કૃતમાં નિબંધલેખન કરો. (૧૪)
Ques-3 Write an Essay in Sanskrit on any one of the following topics. (14)

(१) गीता सुगीता कर्तव्या । (३) परोपकारः ।
(२) धनमहिमा । (४) सत्यान्नास्ति परोधर्मः ।

પ્રશ્ન-૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદ લક્ષણ અને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (૧૪)
Ques-4 Define any two छन्द with लक्षण and उदाहरण (14)

(१) उपजाति । (३) अनुष्टुप ।
(२) द्रूतविलम्बित । (४) मालिनी ।

પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
Ques-5 Write short notes on any two of the following. (14)

(१) बाणस्य कवनम् ।
(२) यौवनप्रभाववर्णनम् ।
(३) कथाख्यायिकयो: लक्षणानि ।
(४) शुकनासस्य व्यक्तित्वम् ।

****